

INKLUSION

Inklusion på trods

Pædagoger og lærere i folkeskolen oplever, at inklusionsopgaven er en opgave, der ofte må løses på trods – på trods af tid, ressourcer og til tider faglig dømmekraft og børnenes bedste.

Det kom frem på et af de første møder med en skole i Sydhavn. Skolen har gennem det sidste år samarbejdet med UCC om projektet 'Samarbejde PÅ TVÆRS om inklusion i den danske folkeskole'. Gennem et initierende fremtidsværksted med skolens lærere og pædagoger blev det tydeligt, at deres erfaringer fra hverdagen var, at inklusionsarbejdet var en opgave, der blev løftet af gode viljer. Det var generelt opfattelsen, at der i det daglige arbejde ikke var tid til at varetage inklusionsopgaven fornuftigt. Samtidig oplevede de, at de eksisterende ressourcer ikke slog til. Skolens pædagoger og lærere mente også, at inklusionsopgaven kolliderede med skolens øvrige mål om blandt andet at fastholde ressourcestærke elever og sikre et højt karaktergennemsnit.

NY PRAKSIS PÅ SKOLEN

Gennem projektforløbet har lærere og pædagoger arbejdet med mindre projekter, der har haft udgangspunkt i deres egen kritik og ønsker, og på den baggrund har de eksperimenteret med at danne skolens nye praksis. Der er blandt andet blevet arbejdet med nye typer af fysisk indretning af klasserum, elevtrivsel og ikke mindst med elevernes syn på inklusion.

INKLUSION ER FOR ALLE

Gennem projektet har arbejdet med inklusion flyttet sig fra at være en separat opgave for inklusionspædagogen til at være en opgave, der drøftes og udfoldes af alle skolens medarbejdere. Lærerne og pædagogerne peger på et bredt inklusionsarbejde, der ikke kun handler om børn med

særlige kognitive udfordringer, men også retter blikket mod inklusion som et arbejde med børn i omfattende sociale vanskeligheder. I dette arbejde spiller skoleparathed, forventningsafstemninger mellem hjem og skole samt samarbejdet mellem skolen og de forskellige forvaltninger en afgørende rolle.

PÆDAGOGENS PROFIL SKAL SKÆRPES

Projektet peger på, at det er en særlig udfordring at integrere pædagoger i folkeskolen, dels fordi deres rolle endnu er meget diffus, og dels fordi pædagogerne udgør en ganske lille del af skolens medarbejdergruppe. Pædagogerne skal først 'erobre' en plads og skabe en tydelig faglig profil i skoleregiet. Derudover skal der sættes tid af til fælles forberedelse, så pædagogernes og lærernes fagligheder kan finde en form, hvor de spiller bedst muligt sammen. Gennem projektet har pædagoger og lærere samarbejdet om en række inklusionsprojekter. Særligt har arbejdet med børns trivsel dannet udgangspunkt for ny eksperimenterende praksis med trivselssamtaler og nye typer af undervisningsdifferentiering.

NYE VEJE TIL ET GODT INKLUSIONSARBEJDE

Samlet set er der gennem projektet blevet skabt en vis bevægelse i skolens inklusionsarbejde, så det ikke længere opleves som noget, der sker 'på trods' i samme omfang som ved projektets start. Lærere, pædagoger og ledelse oplever, at der er skabt fælles fodslag omkring inklusion og nye veje til et godt inklusionsarbejde. Der er arbejdet med mere systematiske former for ressourcebrug, men omfordelinger kan ikke gøre det alene. Erfaringerne viser, at der, hvor der tilføres flere ressourcer i form af flere medarbejdertimer, indkøb af nye møbeltyper og mere fokuseret hjælp fra eksterne ressourcepersoner, får inklusionsarbejdet større kvalitet. Inklusion kan altså ikke skabes på gode viljer alene.

PROJEKTET – KORT FORTALT

Samarbejde PÅ TVÆRS om inklusion i den danske folkeskole

HVAD

Forskningsprojektet har til formål at skærpe blikket for professionernes egne ønsker til 'den gode skole' gennem en række eksperimenter med ny praksis.

HVORDAN

Det er et aktionsforskningsprojekt, hvilket betyder, at skabelse af viden og forandring går hånd i hånd gennem deltagerbaserede processer. Skolens ledelse, pædagoger og lærere er væsentlige deltagere i projektet.

HVORNÅR

2014-2016

HVEM

Projektet er forankret i forskningsprogrammet Diversitet og Social Innovation under satsningen 'Tværprofessionelt samarbejde om inklusion og lige muligheder'.

PUBLIKATIONER

Satsningens arbejde og refleksioner er foreløbig udgivet i antologien: Tom Ritchie og Ditte Tofteng (red.) (2014). *Pædagog i skole og fritid – perspektiver på det tværprofessionelle arbejde i skolen*. Billesø og Baltzer.

KONTAKT

Ditte Tofteng
dito@ucc.dk
4189 8488